1954
DVC 06123

הגשמה היפואית

לפני מלחמת העולם זוכר אני רק את שעורי ההתעמלות המיוחדים עם צבי נשרי. נשרי הסביר לנו כי ממרתם להכשירנו להגנת השכונה.

עם פרוץ המלחמה התעורר חשש למהומות שתפרצנה בעקבות שרטנם בריטי ירד בטביבה. התורכים גיסו פלוגת משמר הוף מן ה"שבאב" ביפו ואלה התלבו בנאות עם בשקם בעיר, ויהודי יפו חששו כי נשק זה יופנה נגדם, בכל מצב ביניים שיוכל להתהוות בטביבה.

יוזמי קבוצת ההגנה היו קריניצי, שוסני, פחמר, מגרדלוב ואחים צדיקוב. הם קרבו אליהם את זה והוא היה בטורם. (אליהו ג. היה אז בגליל). אח"כ נכנסתי גם אני לענין. הושל עלינו לביים קבוצת קסנות בגליל). אחר כך ארגנו גם קבוצת מבוגרי הגימנסיה ותלמידים כ 10-12 איש. אחר כך ארגנו גם קבוצת נערות לעזרה ראשונה ביניהם גם רבקה אחותי וצפורה מאירוב. מי היה הפקד לא ברור לי. זוכר אני מפקד אחר באולם ההתעמלות של הגימנסיה בפקודו של קריניצי ומפקד אחר בפקודו של חיים צדיקוב. לצדיקוב היתה של איש רב פעלים, לאחר שחזר משנות עבודה ושמירה מרגניה. כאשר קלתה על הערק שאלת הגיוס לצבא התורכי הייתי אני וזר בעד ההתגייסות. אליהו התנגד. היה ובוח ביניינו לא היתה סמכות שתכריע. וכל אחד עשה לפי הבנתו.

היינו חברי "הסתדרות הסצוסצסת". היוזם שלה היה יעקב בבשנה. הוא לא הסתיך בפעולתו הן עקב נטיאיו ובגלל מחלתו (חרשות). אליהו בולומב קבל מסנו את הרעיון, הרחיבו והגשימו. היה מבובר במקצת מאתנו. בעל הסמעה רבה עלינו בעל מם רחב. היה לו בשתון רב מאד בעצמו. הוא היה ראש החבורה. (זוכר אני את ועידת אחדות העבודה בה הוכרז על בטול "השומר". אליהו הופיע ראשון והודיע על ההחלטה, מעשה זה נראה לי כשגיאה מצדו. אמנם אחריו דבר שוחט, ובקסה של עלבון נשמעה בדבריו. ברור היה לי שהודעה ראשונה על פרוק "השומר" צריך היה לטמור ישראל שוחט ולא Hebrew באליהו. כי הופעה זו מציינת את בטחונו המפרז של אליהו, שהיה מופיעי לו בכל פעולתו).

יצאתי לקושטא ונתקתי לזמן רב מן הפעולה בארץ. דבר ערך מן הנכם (באביב 1917) הרחיפה לכך ביתנה לו על ידי מות אביו. מסיפוס הבהרות, שנדבק בו בדרך לבקורו אצל בנו בחלב. דבר ראה עצמו באשם במות אביו. זו היתה, כמובן, רק הרחיפה האחרונה. לכולנו היו מקומות ולבטים רבים בלכתנו של הנכם התורכי.

אז הוחל בארגון פעולת הברחת הנשק. פעולה זו נעשתה בשתוף פעולה עם "השומר" הקשרים נוצרו ע"י אליהו ויעקב בבשנה. ששמר עם "השומר" ברחובות. עם הגירוש מיפו (שנת תרע"ז) נשארה קבוצת צעירים לשמור על העיר. "הקבוצה היפואית" התפזרה אז לטעמה.

לטעמה היתה "הקבוצה היפואית" ארגון מקומי. "הגימנזיסטים" היו כמופים בו למרותם של המבוגרים: קריניצי, שוסני וכו'. היה נשק מועט בעיקר אקדחים. אלמו על מאוזרים. זכורני שנתן אמר לי: "אילו היו לנו שני מאוזרים, די להעסיד שני בחורים בחלונות הגימנסיה ולהגן על כל רחוב הרצל". הקבוצה היפואית נשאה אופי מקומי. לעומת זאת חדרו הגימנזיסטים וברחשם אליהו ורב, מהסברת המקומית ויזמו פעולות בעלות אופי ארצי. אני לא הייתי באותו זמן בארץ, אלא במקומות רחוקים בחזית, ולא אוכל לספר הרבה על תקופה זו של המעבר מהשלטון התורכי לאנגלי בארץ.

הקבוצה הקרוניה ליר.
לפי הגדתו של י.ס.
יאיר סולן

29.3.54

אוסף
87/17